Ανακοίνωση της Επιτροπής — Κατευθυντήριες γραμμές βέλτιστης πρακτικής της ΕΕ για τα συστήματα εθελοντικής πιστοποίησης γεωργικών προϊόντων και τροφίμων

(2010/C 341/04)

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Τα τελευταία έτη έχει παρατηρηθεί σημαντική αύξηση του αριθμού των συστημάτων εθελοντικής πιστοποίησης γεωργικών προϊόντων και τροφίμων. Σε απογραφή που πραγματοποίησε η Επιτροπή το 2010 [1] γίνεται λόγος για περισσότερα από 440 διαφορετικά συστήματα, τα περισσότερα από τα οποία δημιουργήθηκαν την τελευταία δεκαετία.

Τα συστήματα πιστοποίησης γεωργικών προϊόντων και τροφίμων εξασφαλίζουν (μέσω ενός μηχανισμού πιστοποίησης) ότι έχουν τηρηθεί ορισμένα χαρακτηριστικά ή ιδιότητες του προϊόντος ή της μεθόδου ή του συστήματος παραγωγής του, σύμφωνα με δεδομένες προδιαγραφές. Καλύπτουν ευρύ φάσμα διαφόρων πρωτοβουλιών που λειτουργούν σε διαφορετικά στάδια της αλυσίδας εφοδιασμού τροφίμων (εντός και εκτός της γεωργικής εκμετάλλευσης, που καλύπτουν εν όλω ή εν μέρει την αλυσίδα εφοδιασμού τροφίμων, που επηρεάζουν όλους τους τομείς ή μόνον ένα τμήμα της αγοράς κλπ). Μπορούν να εφαρμόζονται σε διεπιχειρησιακό επίπεδο (business-to-business — B2B) στο οποίο το σουπερμάρκετ ή η επιχείρηση που αναλαμβάνει την επεξεργασία αποτελεί τον προοριζόμενο τελικό αποδέκτη των πληροφοριών) ή σε επίπεδο επιχείρησης-καταναλωτή (business-to-consumer — B2C). Μπορούν να κάνουν χρήση λογοτύπων, αλλά πολλά συστήματα, ιδίως τα B2B, δεν το κάνουν.

Ενώ τα συστήματα πιστοποίησης εξ ορισμού χρησιμοποιούν βεβαιώσεις τρίτων, υπάρχουν άλλα συστήματα στην αγορά που λειτουργούν με σήμα ή λογότυπο (συχνά κατοχυρωμένο ως εμπορικό σήμα) χωρίς να παρεμβαίνει κάποιος μηχανισμός πιστοποίησης. Η προσχώρηση στα συστήματα αυτά γίνεται με αυτοχαρακτηρισμό ή μετά από επιλογή από τον κάτοχο του συστήματος. Σύμφωνα με τους ορισμούς που παρέχονται στην ενότητα 2, τα συστήματα αυτά θα αναφέρονται ως «συστήματα αυτοχαρακτηρισμού». Η χρήση πιστοποίησης ενδείκνυται κυρίως όταν οι δεσμεύσεις που αναλαμβάνονται είναι περίπλοκες, προσδιορίζονται σε λεπτομερειακές προδιαγραφές και ελέγχονται περιοδικά. Ο αυτοχαρακτηρισμός είναι καταλληλότερος για σχετικά απλούς (single-issue) ισχυρισμούς.

Η ανάπτυξη συστημάτων πιστοποίησης στηρίζεται κυρίως σε παράγοντες όπως απαιτήσεις της κοινωνίας για ορισμένα χαρακτηριστικά [2] του προϊόντος ή της μεθόδου παραγωγής του (κυρίως για συστήματα B2C), αφενός, και στην επιθυμία των επιχειρήσεων να εξασφαλίσουν ότι οι προμηθευτές τους πληρούν τις προβλεπόμενες απαιτήσεις, αφετέρου (κυρίως συστήματα B2B). Στον τομέα της ασφάλειας των τροφίμων, ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 178/2002 για τον καθορισμό των γενικών αρχών και απαιτήσεων της νομοθεσίας για τα τρόφιμα [3], καθορίζει ως κύριο υπεύθυνο για την εξασφάλιση της τήρησης των διατάξεων της νομοθεσίας αυτής όσον αφορά τα τρόφιμα και τις ζωοτροφές, και την επαλήθευση της τήρησής τους, την επιχείρηση που παράγει τρόφιμα και ζωοτροφές. Συγκεκριμένα, οι μεγάλες επιχειρήσεις της αλυσίδας εφοδιασμού τροφίμων συχνά βασίζονται σε συστήματα πιστοποίησης προκειμένου να εξασφαλίσουν ότι ένα προϊόν ανταποκρίνεται στις απαιτήσεις και να προστατεύσουν την φήμη τους και να περιορίσουν τις ευθύνες τους σε περίπτωση που υπάρξει πρόβλημα ασφάλειας τροφίμων.

Είναι σαφές ότι δεν απαιτείται ιδιωτική πιστοποίηση προκειμένου να αποδειχθεί η συμμόρφωση με τις απαιτήσεις του νόμου. Όλα τα ιδιωτικά συστήματα πιστοποίησης για τον γεωργικό τομέα και τον τομέα των τροφίμων πρέπει να παραμείνουν προαιρετικά. Όταν οι επιχειρήσεις εφαρμόζουν πιστοποίηση της συμμόρφωσης με βασικές απαιτήσεις προκειμένου να διευκολυνθούν οι συναλλαγές με άλλους παράγοντες της αλυσίδας τροφίμων, πρέπει να είναι σαφές ότι η πρακτική αυτή δεν μπορεί να χρησιμοποιείται για την διαφοροποίηση των προϊόντων στην αγορά.

Τα συστήματα πιστοποίησης μπορούν να ωφελήσουν:

— τους ενδιάμεσους φορείς της αλυσίδας εφοδιασμού τροφίμων, με την παροχή ασφάλειας ως προς τα πρότυπα και, κατ' επέκταση, με τον περιορισμό των ευθυνών και την προστασία της φήμης σε σχέση με ισχυρισμούς που προβάλλονται για προϊόντα και σήματα,

— τους παραγωγούς, αυξάνοντας την πρόσβαση στην αγορά, το μερίδιο αγοράς και το περιθώριο κέρδους για τα πιστοποιημένα προϊόντα και, δυνητικά, αυξάνοντας την αποτελεσματικότητα και μειώνοντας το συναλλακτικό κόστος, και

— τους καταναλωτές, με την παροχή αξιόπιστων και έμπιστων πληροφοριών όσον αφορά τις ιδιότητες των προϊόντων και των μεθόδων παραγωγής.

Ορισμένοι ενδιαφερόμενοι έχουν υποστηρίξει ότι τα συστήματα πιστοποίησης παρουσιάζουν ενίοτε κάποια μειονεκτήματα:

— αποτελούν απειλή για την ενιαία αγορά [4],

— παρουσιάζουν προβλήματα διαφάνειας όσον αφορά τις απαιτήσεις του συστήματος και την αξιοπιστία των ισχυρισμών, ιδίως για συστήματα που πιστοποιούν τη συμμόρφωση με βασικές απαιτήσεις,

— εμπεριέχουν κίνδυνο παραπλάνησης των καταναλωτών,

— συνεπάγονται κόστος και φόρτο για τους αγρότες, ιδίως όταν αυτοί αναγκάζονται να προσχωρήσουν σε περισσότερα συστήματα προκειμένου να ανταποκριθούν στις απαιτήσεις των αγοραστών των προϊόντων τους,

[1] Μελέτη της Areté για την ΓΔ AGRI· βλ. http://ec.europa.eu/agriculture/quality/index_en.htm

[2] Π.χ.: καλή μεταχείριση των ζώων, περιβαλλοντική αειφορία, δίκαιο εμπόριο.

[3] ΕΕ L 31 της 1.2.2002, σ. 1.

[4] Στην ανακοίνωσή της με τίτλο «Βελτίωση της λειτουργίας της αλυσίδας εφοδιασμού τροφίμων στην Ευρώπη» [COM(2009) 591], η Επιτροπή δήλωσε ότι προτίθεται να αναθεωρήσει επιλεγμένα περιβαλλοντικά πρότυπα και συστήματα επισήμανσης της καταγωγής τα οποία ενδέχεται να εμποδίζουν το διασυνοριακό εμπόριο.

— ενέχουν κίνδυνο απόρριψης από την αγορά παραγωγών που δεν συμμετέχουν σε βασικά συστήματα πιστοποίησης, και

— έχουν επιπτώσεις στο διεθνές εμπόριο, ιδίως με αναπτυσσόμενες χώρες [1].

Η Επιτροπή έχει προσέξει ότι το θέμα της σύγχυσης των καταναλωτών λόγω των διαφόρων συστημάτων που υπηρετούν παρεμφερείς στόχους θίγεται στο πλαίσιο ιδιωτικών πρωτοβουλιών [2] σκοπός των οποίων είναι η κατάρτιση «κωδίκων ορθής πρακτικής» για ιδιωτικούς οργανισμούς καθορισμού προτύπων κυρίως στον κοινωνικό και περιβαλλοντικό τομέα. Επιπλέον, ορισμένοι υποστηρικτές υφιστάμενων συστημάτων έχουν ήδη λάβει μέτρα για την ευθυγράμμιση των απαιτήσεων με παρόμοια συστήματα και ορισμένα υφιστάμενα συστήματα πιστοποίησης (κυρίως σε επίπεδο B2B) προέκυψαν από μια διαδικασία εναρμόνισης διαφόρων επιμέρους προτύπων.

1.1. **Είδη συστημάτων**

Υπάρχει μεγάλη ποικιλομορφία συστημάτων από άποψη πεδίου εφαρμογής, στόχων, δομής και επιχειρησιακών μεθόδων. Όπως εξηγείται ανωτέρω, σημαντικό κριτήριο για τα συστήματα είναι κατά πόσο βασίζονται σε διαδικασία βεβαίωσης από τρίτο, πράγμα που τα διαχωρίζει σε συστήματα αυτοχαρακτηρισμού και συστήματα πιστοποίησης. Τα συστήματα πιστοποίησης μπορούν να διαιρεθούν περαιτέρω σε συστήματα που λειτουργούν σε διεπιχειρησιακό επίπεδο (B2B) και συστήματα παροχής πληροφοριών από τις επιχειρήσεις προς τους καταναλωτές (B2C).

Άλλο σημαντικό κριτήριο ταξινόμησης είναι αν το σύστημα αξιολογεί προϊόντα και μεθόδους παραγωγής (κυρίως B2C), ή συστήματα διαχείρισης (κυρίως B2B). Από άποψη προβλεπόμενων απαιτήσεων, τα συστήματα μπορούν να βεβαιώνουν τη συμμόρφωση με διατάξεις που θεσπίζουν οι κρατικές αρχές (απαιτήσεις βασικού επιπέδου — baseline) ή μπορούν να προσθέτουν επιπλέον κριτήρια, πέραν των όσων προβλέπει ο νόμος (απαιτήσεις πάνω από το βασικό επίπεδο — above baseline). Η διάκριση μεταξύ των δύο δεν είναι πάντοτε εύκολη: αφενός, τα συστήματα συχνά συνδυάζουν βασικές απαιτήσεις σε ορισμένους τομείς με υψηλότερες απαιτήσεις σε άλλους·αφετέρου, ορισμένες βασικές απαιτήσεις, ιδίως στον περιβαλλοντικό και γεωργικό τομέα υποχρεώνουν τις επιχειρήσεις να εφαρμόζουν καλές και βέλτιστες πρακτικές και να αξιολογούν την δέουσα μέριμνα, ούτως ώστε τα συγκεκριμένα μέτρα που πρέπει να ληφθούν να διαφέρουν από επιχείρηση σε επιχείρηση και από κράτος μέλος σε κράτος μέλος. Πράγματι, οι τεχνικές απαιτήσεις ορισμένων συστημάτων πιστοποίησης χρησιμοποιούνται από τις επιχειρήσεις για να ερμηνεύσουν και να συγκεκριμενοποιήσουν τις γενικές αυτές υποχρεώσεις.

Ο πίνακας που ακολουθεί απεικονίζει την ταξινόμηση αυτή:

Ταξινόμηση συστημάτων πιστοποίησης

Είδος βεβαίωσης	Αυτοχαρακτηρισμός	Πιστοποίηση (Έκδοση βεβαίωσης από τρίτο)	
Κοινό:	B2C	B2C	B2B
Αντικείμενο προβλεπόμενων απαιτήσεων:	Προϊόντα και μέθοδοι παραγωγής	Κυρίως προϊόντα (και υπηρεσίες) και μέθοδοι παραγωγής	Κυρίως συστήματα διαχείρισης
Περιεχόμενο των απαιτήσεων:	Κυρίως πάνω από το βασικό επίπεδο	Κυρίως πάνω από το βασικό επίπεδο	Βασικό επίπεδο και πάνω

Οι κατευθυντήριες γραμμές θα εστιάζονται σε συστήματα πιστοποίησης όπως αυτά που αναφέρονται στο δεξί μέρος του ανωτέρω πίνακα.

1.2. **Σκοπός των κατευθυντήριων γραμμών**

Στην ανακοίνωσή της για την πολιτική ποιότητας των γεωργικών προϊόντων [3] , η Επιτροπή αναφέρει ότι λαμβάνοντας υπόψη τις εξελίξεις και τις πρωτοβουλίες που παρατηρούνται στον ιδιωτικό τομέα, δεν απαιτείται νομοθετική παρέμβαση για την αντιμετώπιση των τυχόν μειονεκτημάτων των συστημάτων πιστοποίησης σε αυτήν τη φάση [4]. Αν' αυτού, βασιζόμενη στις παρατηρήσεις των ενδιαφερομένων φορέων, η Επιτροπή ανέλαβε τη δέσμευση να καταρτίσει κατευθυντήριες γραμμές για τα συστήματα πιστοποίησης γεωργικών προϊόντων και τροφίμων σε συνεργασία με την συμβουλευτική ομάδα για την ποιότητα [5].

Σκοπός των κατευθυντήριων αυτών γραμμών είναι να περιγραφεί το υφιστάμενο νομικό πλαίσιο και να βελτιωθεί η διαφάνεια, η αξιοπιστία και η αποτελεσματικότητα των εθελοντικών συστημάτων πιστοποίησης, καθώς και να εξασφαλιστεί ότι δεν έρχονται σε σύγκρουση με τις κανονιστικές απαιτήσεις. Σε αυτές τονίζονται βέλτιστες πρακτικές όσον αφορά τη λειτουργία των συστημάτων αυτών και παρέχεται καθοδήγηση ως προς τα εξής:

— την αποφυγή της πρόκλησης σύγχυσης στους καταναλωτές και την αύξηση της διαφάνειας και της σαφήνειας των απαιτήσεων που επιβάλλουν τα συστήματα,

(1) Το θέμα των ιδιωτικών προτύπων συζητήθηκε στην στην υγειονομική και φυτοϋγειονομική επιτροπή και σε άλλες επιτροπές του Διεθνούς Οργανισμού Εμπορίου (ΔΟΕ).
(2) Π.χ. ISEAL Alliance (http://www.isealalliance.org).
(3) COM(2009) 234.
(4) Το συμπέρασμα αυτό βασίστηκε σε μια ενδελεχή εκτίμηση αντικτύπου που διερεύνησε διάφορες εναλλακτικές δυνατότητες για την μελλοντική πορεία (βλ. έγγραφο «Certification schemes for Agricultural Products and Foodstuffs», http://ec.europa.eu/agriculture/quality/policy/com2009_234/ia_annex_d_en.pdf).
(5) Συμβουλευτική ομάδα για την «Ποιότητα της γεωργικής παραγωγής» που έχει συσταθεί με την απόφαση 2004/391/ΕΚ της Επιτροπής, ΕΕ L 120, της 24.4.2004, σ. 50.

— τη μείωση του διοικητικού και χρηματοοικονομικού φόρτου σε γεωργούς και παραγωγούς, περιλαμβανομένων και εκείνων που βρίσκονται σε αναπτυσσόμενες χώρες, και

— την εξασφάλιση της συμμόρφωσης με τους κανόνες για την εσωτερική αγορά και τις αρχές που διέπουν την πιστοποίηση στην ΕΕ.

Οι κατευθυντήριες γραμμές απευθύνονται κατά κύριο λόγο σε φορείς ανάπτυξης και σε φορείς λειτουργίας συστημάτων πιστοποίησης.

Η υιοθέτηση των κατευθυντήριων γραμμών θα είναι προαιρετική. Η υιοθέτησή τους δεν σημαίνει ότι η Επιτροπή έχει εγκρίνει τις απαιτήσεις που επιβάλλουν τα υπόψη συστήματα. Οι παρούσες κατευθυντήριες γραμμές δεν έχουν νομική ισχύ στην ΕΕ ούτε σκοπός τους είναι να μεταβάλλουν τις υποχρεώσεις που επιβάλλει η νομοθεσία της ΕΕ.

Τέλος, οι κατευθυντήριες γραμμές δεν πρέπει να θεωρηθούν ως νομική ερμηνεία της νομοθεσίας της ΕΕ, δεδομένου ότι η ερμηνεία αυτή αποτελεί αποκλειστική αρμοδιότητα του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

2. ΠΕΔΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΚΑΙ ΟΡΙΣΜΟΙ

2.1. **Πεδίο εφαρμογής**

Οι κατευθυντήριες γραμμές ισχύουν για συστήματα εθελοντικής πιστοποίησης που καλύπτουν:

— γεωργικά προϊόντα, ανεξαρτήτως του εάν προορίζονται για ανθρώπινη κατανάλωση ή όχι (π.χ. ζωοτροφές)

— τρόφιμα που καλύπτονται από το άρθρο 2 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 178/2002· και

— μεθόδους και συστήματα διαχείρισης που σχετίζονται με την παραγωγή και την επεξεργασία γεωργικών προϊόντων και τροφίμων.

Οι κατευθυντήριες γραμμές δεν ισχύουν για επίσημους ελέγχους που διενεργούν δημόσιες αρχές.

2.2. **Ορισμοί όρων** [1]

1. Προβλεπόμενη απαίτηση: αναφερόμενη ανάγκη ή προσδοκία.

2. Αξιολόγηση της συμμόρφωσης: απόδειξη ότι πληρούνται οι προβλεπόμενες απαιτήσεις ως προς ένα προϊόν, μια μέθοδο, ένα σύστημα, ένα πρόσωπο ή έναν φορέα.

3. Εξέταση: επαλήθευση της καταλληλότητας, της επάρκειας και της αποτελεσματικότητας των δραστηριοτήτων επιλογής και προσδιορισμού, καθώς και των αποτελεσμάτων των δραστηριοτήτων αυτών σε σχέση με την εκπλήρωση των προβλεπόμενων απαιτήσεων.

4. Βεβαίωση: έκδοση δήλωσης με βάση απόφαση που λήφθηκε αφού ελέγχθηκε η εκπλήρωση των προβλεπόμενων απαιτήσεων.

5. Δήλωση: βεβαίωση που εκδίδει ο άμεσα ενδιαφερόμενος. Για τους σκοπούς των κατευθυντήριων γραμμών, ο όρος «συστήματα αυτοχαρακτηρισμού» καλύπτει συλλογικά συστήματα και ισχυρισμούς σημάτων για τα οποία δεν υπάρχει πιστοποίηση και βασίζονται σε αυτοχαρακτηρισμό από μέρους του παραγωγού.

6. Πιστοποίηση: βεβαίωση που εκδίδει τρίτος για προϊόντα, μεθόδους, συστήματα ή πρόσωπα.

7. Διαπίστευση: βεβαίωση, που εκδίδει τρίτος για έναν φορέα, με την οποία βεβαιώνεται επίσημα η αρμοδιότητά του να εκτελεί ορισμένα καθήκοντα. Στην ΕΕ [2], διαπίστευση σημαίνει βεβαίωση που εκδίδει εθνικός φορέας διαπίστευσης ότι ένας φορέας αξιολόγησης της συμμόρφωσης πληροί τις απαιτήσεις που επιβάλλουν εναρμονισμένα πρότυπα και, κατά περίπτωση, τις τυχόν επιπρόσθετες απαιτήσεις περιλαμβανομένων εκείνων που επιβάλλονται από συναφή τομεακά συστήματα, ώστε να διεξάγει μια συγκεκριμένη δραστηριότητα αξιολόγησης της συμμόρφωσης.

8. Επιθεώρηση: εξέταση του σχεδιασμού ενός προϊόντος, ενός προϊόντος, μιας μεθόδου ή εγκατάστασης και διαπίστωση της συμμόρφωσής τους με συγκεκριμένες απαιτήσεις ή, βάσει επαγγελματικών κριτηρίων, με γενικές απαιτήσεις.

9. Έλεγχος: συστηματική, ανεξάρτητη και τεκμηριωμένη διαδικασία απόκτησης αρχείων, δηλώσεων ή άλλων σχετικών πληροφοριών και αξιολόγησης αυτών με αντικειμενικό τρόπο προκειμένου να προσδιοριστεί ο βαθμός στον οποίο πληρούνται οι προβλεπόμενες απαιτήσεις.

3. ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΕΣ ΝΟΜΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΣΕ ΕΠΙΠΕΔΟ ΕΕ

3.1. **Κανόνες σχετικά με τη λειτουργία των συστημάτων**

Τα συστήματα πιστοποίησης που υπάρχουν στην ΕΕ υπόκεινται στις εξής βασικές διατάξεις της ΕΕ:

[1] Βάσει του EN ISO/IEC 17000 Conformity assessment — Vocabulary and general principles.

[2] Άρθρο 2 παράγραφος 10 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 765/2008 για τον καθορισμό των απαιτήσεων διαπίστευσης και εποπτείας της αγοράς όσον αφορά την εμπορία των προϊόντων· ΕΕ L 218 της 13.8.2008, σ. 30.

— Κανόνες σχετικά με την εσωτερική αγορά. Οι πάροχοι υπηρεσιών πιστοποίησης δύνανται να απολαύουν της ελευθερίας εγκατάστασης και της ελευθερίας παροχής υπηρεσιών που κατοχυρώνονται με τα άρθρα 49 και 56 της συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ) και τις σχετικές διατάξεις της οδηγίας για τις υπηρεσίες ([1]). Δεν υπόκεινται σε αδικαιολόγητους περιορισμούς κατά την εγκατάστασή τους σε άλλα κράτη μέλη. Εξίσου, δεν πρέπει να υπόκεινται σε αδικαιολόγητους περιορισμούς κατά την παροχή υπηρεσιών σε διασυνοριακό πλαίσιο.Τα συστήματα πιστοποίησης πρέπει επίσης να μην έχουν ως αποτέλεσμα την εκ των πραγμάτων δημιουργία φραγμών στο εμπόριο αγαθών εντός της εσωτερικής αγοράς.

— Κανόνες σχετικά με την ανάμειξη του κράτους στα συστήματα. Τα συστήματα πιστοποίησης που έχουν την υποστήριξη δημόσιων φορέων, όπως περιφερειακών και εθνικών αρχών, δεν πρέπει να οδηγούν σε περιορισμούς με κριτήριο την εθνική καταγωγή των παραγωγών ούτε να εμποδίζουν με άλλο τρόπο την ενιαία αγορά.Οποιαδήποτε υποστήριξη παρέχεται σε συστήματα πιστοποίησης από κράτος μέλος ή από κρατικούς πόρους κατά την έννοια του άρθρου 107 της ΣΛΕΕ, πρέπει να συμμορφώνεται με τους κανόνες για τις κρατικές ενισχύσεις.

— Κανόνες σχετικά με τον ανταγωνισμό. Τα συστήματα πιστοποίησης δεν πρέπει να οδηγούν σε αντιανταγωνιστική συμπεριφορά και ιδίως, αλλά όχι μόνον, σε:

  — οριζόντιες ή κάθετες συμφωνίες που περιορίζουν τον ανταγωνισμό,

  — αποκλεισμό ανταγωνιστικών επιχειρήσεων από μία ή περισσότερες επιχειρήσεις που διαθέτουν σημαντική ισχύ στην αγορά (όπως παρεμπόδιση της πρόσβασης ανταγωνιστών αγοραστών σε προμήθειες και/ή της πρόσβασης ανταγωνιστών προμηθευτών σε διαύλους διανομής),

  — παρεμπόδιση της πρόσβασης σε σύστημα πιστοποίησης από φορείς της αγοράς που ήδη συμμορφώνονται με τις ισχύουσες απαιτήσεις,

  — παρεμπόδιση των μερών του συστήματος ή άλλων τρίτων μερών να αναπτύξουν, να παράγουν και να εμπορευθούν εναλλακτικά προϊόντα, τα οποία δεν συμμορφώνονται με τις προδιαγραφές που ορίζει το σύστημα.

— Ενημέρωση καταναλωτών και απαιτήσεις σήμανσης ([2]). Η επισήμανση, η διαφήμιση και η παρουσίαση τροφίμων δεν πρέπει να είναι φύσεως τέτοιας, ώστε να οδηγεί σε πλάνη τον αγοραστή σε ουσιώδη βαθμό, ιδίως:

  — όσον αφορά τα χαρακτηριστικά του τροφίμου, και ιδίως τη φύση, την ταυτότητα, τις ιδιότητες, τη σύνθεση, την ποσότητα, τη διατηρησιμότητα, την καταγωγή ή προέλευση, τον τρόπο παρασκευής ή λήψεως

  — με την απόδοση στο τρόφιμο επενεργειών ή ιδιοτήτων που δεν έχει

  — με τον υπαινιγμό ότι το τρόφιμο έχει ιδιαίτερα χαρακτηριστικά ενώ στην πραγματικότητα όλα τα παρόμοια τρόφιμα έχουν αυτά τα ίδια χαρακτηριστικά.

Τα συστήματα που πιστοποιούν μόνον τη συμμόρφωση με τις απαιτήσεις του νόμου δεν πρέπει να δημιουργούν την εικόνα ότι τα πιστοποιημένα προϊόντα διαθέτουν ειδικά χαρακτηριστικά που διαφέρουν από εκείνα άλλων παρόμοιων προϊόντων. Ούτε πρέπει τα συστήματα να έχουν ως αποτέλεσμα την δυσφήμιση ή να τείνουν στη δυσφήμιση άλλων προϊόντων της αγοράς, ούτε της αξιοπιστίας των επίσημων ελέγχων.

Επιπλέον, η σήμανση, η διαφήμιση και η παρουσίαση τροφίμων δεν πρέπει να είναι φύσεως τέτοιας, ώστε να οδηγεί σε πλάνη τους καταναλωτές βάσει των διατάξεων της οδηγίας για τις αθέμιτες εμπορικές πρακτικές ([3]).

— Η ΕΕ λαμβάνει υπόψη τις διεθνείς υποχρεώσεις της, ιδίως τις υποχρεώσεις που υπέχει βάσει της Συμφωνίας του ΠΟΕ για τους τεχνικούς φραγμούς στο εμπόριο, όταν περιλαμβάνει διαδικασία αξιολόγησης της συμμόρφωσης σε νομοθετική πράξη.

3.2. **Κανόνες σχετικά με το περιεχόμενο των συστημάτων πιστοποίησης**

Επιπλέον, υπάρχει ειδική νομοθεσία για πολλά θέματα που καλύπτονται από τις απαιτήσεις των συστημάτων πιστοποίησης (π.χ. κανονιστικές υποχρεώσεις όσον αφορά την ασφάλεια των τροφίμων και την υγιεινή ([4]), την βιολογική γεωργία, την καλή μεταχείριση των ζώων, την προστασία του περιβάλλοντος, τα πρότυπα εμπορικής διάθεσης για συγκεκριμένα προϊόντα).

Σε τομείς στους οποίους υφίστανται σχετικά πρότυπα ή νομοθεσία, οι ισχυρισμοί πρέπει να λαμβάνουν υπόψη και να είναι συνεπείς προς τα εν λόγω πρότυπα ή νομοθεσία και να παραπέμπουν σε αυτά στις προδιαγραφές (π.χ. όταν ένα σύστημα προβάλλει ισχυρισμούς βιολογικής καλλιέργειας, πρέπει να βασίζεται στον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 834/2007 για τη βιολογική παραγωγή και την επισήμανση των βιολογικών προϊόντων ([5]) · συστήματα τα οποία προβάλλουν ισχυρισμούς σχετικά με την διατροφή και την υγεία πρέπει να βασίζονται στον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1924/2006 ([6]) και να υπόκεινται στην απαιτούμενη επιστημονική αξιολόγηση από μέρους της ΕΑΑΤ).

([1]) Οδηγία 2006/123/ΕΚ, της 12ης Δεκεμβρίου 2006, για τις υπηρεσίες στην εσωτερική αγορά. ΕΕ L 376 της 27.12.2006, σ. 36.

([2]) Άρθρο 2 παράγραφος 1 στοιχείο α) της οδηγίας 2000/13/ΕΚ για προσέγγιση των νομοθεσιών των κρατών μελών σχετικά με την επισήμανση, την παρουσίαση και τη διαφήμιση των τροφίμων,. ΕΕ L 109 της 6.5.2000, σ. 29.

([3]) Οδηγία 2005/29/ΕΚ για τις αθέμιτες εμπορικές πρακτικές των επιχειρήσεων προς τους καταναλωτές στην εσωτερική αγορά, ΕΕ L 149 της 11.6.2005, σ. 22, και καθοδήγηση σχετικά με την εφαρμογή της: SEC(2009) 1666.

([4]) Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 852/2004, της 29ης Απριλίου 2004, για την υγιεινή των τροφίμων· κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 853/2004, της 29ης Απριλίου 2004, για τον καθορισμό ειδικών κανόνων υγιεινής για τα τρόφιμα ζωικής προέλευσης και κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 854/2004 για τον καθορισμό ειδικών διατάξεων για την οργάνωση των επίσημων ελέγχων στα προϊόντα ζωικής προέλευσης που προορίζονται για κατανάλωση από τον άνθρωπο, ΕΕ L 139 της 30.4.2004, σ. 1.

([5]) ΕΕ L 189 της 20.7.2007, σ. 1.

([6]) ΕΕ L 404 της 30.12.2006, σ. 9.

Συγκεκριμένα, όσον αφορά την ασφάλεια και την υγιεινή των τροφίμων:

— Τα συστήματα δεν επιτρέπεται να θίγουν τα υφιστάμενα επίσημα πρότυπα και/ή απαιτήσεις, ούτε να αποβλέπουν στην αντικατάστασή τους. Επίσης δεν επιτρέπεται να έχουν ως σκοπό να υποκαταστήσουν τους επίσημους ελέγχους που διεξάγουν οι αρμόδιες αρχές για τους σκοπούς της επίσημης επαλήθευσης της συμμόρφωσης με επίσημα υποχρεωτικά πρότυπα και απαιτήσεις.

— Προϊόντα που τίθενται στο εμπόριο βάσει συστημάτων που καθορίζουν πρότυπα ασφάλειας και υγιεινής που βαίνουν πέραν των απαιτήσεων του νόμου δεν μπορούν να διαφημίζονται ή να προωθούνται κατά τρόπο που δυσφημεί ή τείνει στη δυσφήμιση της ασφάλειας άλλων προϊόντων στην αγορά ή της αξιοπιστίας των επίσημων ελέγχων.

3.3. **Κανόνες σχετικά με την αξιολόγηση της συμμόρφωσης, την πιστοποίηση και την διαπίστευση**

Ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 765/2008 θεσπίζει κανόνες σχετικά με την οργάνωση και λειτουργία της διαπίστευσης φορέων οι οποίοι ασκούν δραστηριότητες αξιολόγησης της συμμόρφωσης στον ρυθμιζόμενο τομέα. Μολονότι ο κανονισμός αυτός δεν περιλαμβάνει απαίτηση διαπίστευσης των φορέων αξιολόγησης της συμμόρφωσης, μια τέτοια απαίτηση αποτελεί μέρος άλλων νομοθετικών πράξεων της ΕΕ ([1]).

Επιπλέον, οι διεθνώς αναγνωρισμένοι κανόνες σχετικά με την λειτουργία συστημάτων πιστοποίησης προϊόντων/μεθόδων ή συστημάτων καθορίζονται στον οδηγό 65 (EN 45011) του Οργανισμού Διεθνών Προτύπων (ISO) ή στο ISO 17021, αντίστοιχα. Μολονότι τα συστήματα πιστοποίησης προϊόντων/μεθόδων παραγωγής ή συστημάτων είναι πρωτοβουλίες εθελοντικού χαρακτήρα, για να εκδώσουν πιστοποιητικά για προϊόντα/μεθόδους παραγωγής ή για συστήματα υπό καθεστώς διαπίστευσης, οι φορείς πιστοποίησης πρέπει να είναι διαπιστευμένοι με βάση τα πρότυπα EN 45011/ISO 65 ή ISO 17021.

Ωστόσο, τα ανωτέρω δεν επηρεάζουν καμία από τις απαιτήσεις της εφαρμοστέας νομοθεσίας της ΕΕ περί τροφίμων, περιλαμβανομένων των γενικών στόχων που θεσπίζει το άρθρο 5 παράγραφος 1 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 178/2002:

> «Η νομοθεσία για τα τρόφιμα επιδιώκει έναν ή περισσότερους από τους γενικούς στόχους που αφορούν την υψηλού επιπέδου προστασία της ανθρώπινης ζωής και υγείας και την προστασία των συμφερόντων των καταναλωτών, περιλαμβανομένων των ορθών πρακτικών στο εμπόριο τροφίμων, λαμβάνοντας υπόψη, όπου συντρέχει λόγος, την προστασία της υγείας και της ορθής μεταχείρισης των ζώων, καθώς και την προστασία των φυτών και του περιβάλλοντος.»

Στο πλαίσιο αυτό, ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 882/2004 ([2]) του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τη διενέργεια επισήμων ελέγχων της συμμόρφωσης προς τη νομοθεσία περί ζωοτροφών και τροφίμων και προς τους κανόνες για την υγεία και την καλή διαβίωση των ζώων περιλαμβάνει ορισμένους κανόνες για την ανάθεση, από μέρους των αρμόδιων αρχών, των καθηκόντων άσκησης επίσημων ελέγχων σε ανεξάρτητους τρίτους (περιλαμβανομένης της διαπίστευσης και των υποχρεώσεων υποβολής εκθέσεων).

Οι εγγυήσεις που παρέχουν οι δραστηριότητες επίσημων ελέγχων είναι αυτές του βασικού επιπέδου. Επιπλέον αυτών μπορούν να εφαρμοστούν συστήματα ειδικής πιστοποίησης σε εθελοντική βάση, λαμβάνοντας υπόψη ότι οποιαδήποτε παράβαση επισύρει συνέπειες βάσει της νομοθεσίας περί τροφίμων. Η αξιολόγηση της συμμόρφωσης με απαιτήσεις βασικού επιπέδου μέσω συστημάτων πιστοποίησης δεν απαλλάσσει τις αρχές που ασκούν επίσημους ελέγχους από τις ευθύνες τους.

4. ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ ΟΣΟΝ ΑΦΟΡΑ ΤΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΣΕ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ

1. Τα συστήματα πρέπει να είναι ανοικτά, με κριτήρια διαφάνειας και ισότιμης μεταχείρισης, σε όλους όσοι είναι διατεθειμένοι και ικανοί να συμμορφωθούν με τις προδιαγραφές.

2. Τα συστήματα πρέπει να διαθέτουν εποπτική διάρθρωση που να επιτρέπει τη συνεισφορά όλων των ενδιαφερομένων μερών της αλυσίδας τροφίμων (κατά περίπτωση, γεωργοί και οι οργανώσεις τους ([3]), έμποροι γεωργικών προϊόντων και τροφίμων, βιομηχανία τροφίμων, επιχειρήσεις χονδρικής και λιανικής και καταναλωτές) στην ανάπτυξη του συστήματος και στη διαδικασία λήψης αποφάσεων με αντιπροσωπευτικό και ισορροπημένο τρόπο. Πρέπει να υπάρχει τεκμηρίωση όσον αφορά τους μηχανισμούς συμμετοχής των ενδιαφερομένων μερών και τις συμμετέχουσες οργανώσεις η οποία να είναι διαθέσιμη στο κοινό.

3. Οι διαχειριστές συστημάτων που λειτουργούν σε περισσότερες χώρες και περιφέρειες πρέπει να διευκολύνουν τη συμμετοχή όλων των ενδιαφερομένων μερών από τις περιφέρειες αυτές στην ανάπτυξη συστημάτων.

4. Οι απαιτήσεις των συστημάτων πρέπει να αναπτύσσονται από τεχνικές επιτροπές εμπειρογνωμόνων και να υποβάλλονται σε μια ευρύτερη ομάδα ενδιαφερομένων προς διαβούλευση.

5. Οι διαχειριστές των συστημάτων πρέπει να εξασφαλίζουν τη συμμετοχή των ενδιαφερομένων κατά την ανάπτυξη κριτηρίων επιθεώρησης και καταστάσεων ελέγχου, καθώς και κατά τον σχεδιασμό και τον προσδιορισμό ορίων για την επιβολή κυρώσεων.

6. Οι διαχειριστές των συστημάτων πρέπει να υιοθετούν μια προσέγγιση συνεχούς εξέλιξης στο πλαίσιο της οποίας προβλέπονται μηχανισμοί αναπληροφόρησης για την τακτική εξέταση κανόνων και απαιτήσεων με συμμετοχικό τρόπο.Συγκεκριμένα, οι συμμετέχοντες στο σύστημα πρέπει να έχουν λόγο όσον αφορά την μελλοντική εξέλιξη του συστήματος.

([1]) Π.χ. το άρθρο 11 παράγραφος 3 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 510/2006, για την προστασία των γεωγραφικών ενδείξεων και των ονομασιών προέλευσης των γεωργικών προϊόντων και των τροφίμων ορίζει ότι «Οι φορείς πιστοποίησης προϊόντων που αναφέρονται στις παραγράφους 1 και 2 πρέπει να τηρούν το ευρωπαϊκό πρότυπο EN 45011 ή τον οδηγό IS0/IEC 65, από δε την 1η Μαΐου 2010, πρέπει να είναι διαπιστευμένοι σύμφωνα με αυτά (γενικές απαιτήσεις για φορείς που λειτουργούν ως συστήματα σε πιστοποίηση προϊόντων)».

([2]) ΕΕ L 165 της 30.4.2004, σ. 1.

([3]) Π.χ. συνεταιρισμοί.

7. Αλλαγές στο σύστημα πρέπει να επέρχονται μόνον εφόσον είναι δικαιολογημένες, ούτως ώστε οι συμμετέχοντες σε αυτό να αποφεύγουν τις περιττές δαπάνες προσαρμογής. Οι συμμετέχοντες στο σύστημα πρέπει να πληροφορούνται εγκαίρως εκ των προτέρων τις αλλαγές που πρόκειται να επέλθουν στις απαιτήσεις του συστήματος.

8. Τα συστήματα πρέπει να περιλαμβάνουν πληροφορίες όσον αφορά την επικοινωνία σε όλα τα έγγραφα που συνδέονται με αυτό (περιλαμβανομένων των δικτυακών τόπων) και να καταρτίσουν διαδικασία για την λήψη σχολίων και την απάντηση σε σχόλια όσον αφορά το σύστημα.

5. ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ ΟΣΟΝ ΑΦΟΡΑ ΤΙΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΤΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΤΟΥΣ ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΟΥΣ ΙΣΧΥΡΙΣΜΟΥΣ

5.1. **Σαφήνεια και διαφάνεια των απαιτήσεων του συστήματος και των σχετικών ισχυρισμών**

1. Τα συστήματα πρέπει να διατυπώνουν με σαφήνεια τους κοινωνικούς, περιβαλλοντικούς, οικονομικούς και/ή νομικούς τους στόχους.

2. Οι ισχυρισμοί και οι απαιτήσεις πρέπει να συνδέονται καθαρά με τους στόχους του συστήματος.

3. Το πεδίο εφαρμογής του συστήματος όσον αφορά τα προϊόντα και/ή τις μεθόδους παραγωγής πρέπει να καθορίζεται με σαφήνεια.

4. Οι προδιαγραφές του συστήματος [1] καθώς και μια δημόσια περίληψη αυτών, πρέπει να διατίθενται ελεύθερα (π.χ. σε έναν δικτυακό τόπο).

5. Τα συστήματα που λειτουργούν σε περισσότερες χώρες πρέπει να παρέχουν μεταφράσεις των προδιαγραφών τους εφόσον υποβληθεί δεόντως αιτιολογημένη αίτηση από δυνητικούς συμμετέχοντες ή φορείς πιστοποίησης.

6. Οι προδιαγραφές των συστημάτων πρέπει να είναι σαφείς, επαρκώς λεπτομερειακές και εύκολες στην κατανόησή τους.

7. Τα συστήματα που χρησιμοποιούν λογότυπο ή σήμα πρέπει να παρέχουν πληροφορίες ως προς το πού μπορούν οι καταναλωτές να αποκτήσουν περισσότερες πληροφορίες για το σύστημα, π.χ. τη διεύθυνση ενός δικτυακού τόπου, είτε στη συσκευασία του προϊόντος είτε στα σημεία πώλησης.

8. Τα συστήματα πρέπει να αναφέρουν με σαφήνεια (π.χ. στον δικτυακό τους τόπο) ότι απαιτούν πιστοποίηση από ανεξάρτητο φορέα και να παρέχουν πληροφορίες για την επικοινωνία με φορείς πιστοποίησης που παρέχουν την υπηρεσία αυτή.

[1] Εξαιρέσεις μπορούν να γίνονται όταν οι προδιαγραφές του συστήματος βασίζονται σε πρότυπα που δεν είναι ελεύθερης πρόσβασης (π.χ. πρότυπα ISO και EN).

5.2. **Αποδεικτική βάση των ισχυρισμών και των απαιτήσεων του συστήματος**

1. Όλοι οι ισχυρισμοί πρέπει να βασίζονται σε αντικειμενικά και επαληθεύσιμα στοιχεία και σε επιστημονικά έγκυρη τεκμηρίωση. Η πρόσβαση στα έγγραφα αυτά πρέπει να είναι ελεύθερη π.χ. σε δικτυακό τόπο [2].

2. Τα συστήματα που λειτουργούν σε περισσότερες χώρες και περιφέρειες πρέπει να προσαρμόζουν τις απαιτήσεις τους σύμφωνα με τις αντίστοιχες τοπικές αγροοικολογικές, κοινωνικοοικονομικές και νομικές συνθήκες και γεωργικές πρακτικές και παράλληλα να εξασφαλίζουν συνεπή αποτελέσματα μέσα σε ποικίλα πλαίσια.

3. Τα συστήματα πρέπει να αναφέρουν καθαρά (π.χ. σε δικτυακό τόπο) εάν, ως προς τι και σε ποιο βαθμό οι προδιαγραφές τους βαίνουν πέραν των σχετικών απαιτήσεων του νόμου, ακόμη και όσον αφορά την υποβολή εκθέσεων και τις επιθεωρήσεις, κατά περίπτωση.

6. ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ ΟΣΟΝ ΑΦΟΡΑ ΤΗΝ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ ΚΑΙ ΤΙΣ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΕΙΣ

6.1. **Αμεροληψία και ανεξαρτησία της πιστοποίησης**

1. Η πιστοποίηση της συμμόρφωσης με τις απαιτήσεις του συστήματος πρέπει να διεξάγεται από ανεξάρτητο φορέα διαπιστευμένο:

   — από τον εθνικό φορέα διαπίστευσης που έχει ορίσει το κράτος μέλος βάσει του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 765/2008, βάσει των σχετικών ευρωπαϊκών ή διεθνών προτύπων και οδηγών που καθορίζουν τις γενικές απαιτήσεις για τους οργανισμούς που λειτουργούν συστήματα πιστοποίησης προϊόντων ή

   — από έναν από τους φορείς που συμμετέχουν στον μηχανισμό πολυμερούς αναγνώρισης (multilateral recognition arrangement — MLA) για την πιστοποίηση προϊόντων του International Accreditation Forum (IAF).

2. Τα συστήματα πρέπει να μπορούν να λάβουν πιστοποίηση από οποιονδήποτε διαπιστευμένο φορέα πιστοποίησης που πληροί τα σχετικά κριτήρια, χωρίς γεωγραφικούς περιορισμούς.

6.2. **Επιθεωρήσεις**

Ως γενική αρχή, οι επιθεωρήσεις πρέπει να είναι αποτελεσματικές, σαφείς, διαφανείς, να βασίζονται σε τεκμηριωμένες διαδικασίες και να σχετίζονται με επαληθεύσιμα κριτήρια στα οποία στηρίζονται οι ισχυρισμοί του συστήματος πιστοποίησης. Όταν τα αποτελέσματα της επιθεώρησης δεν είναι ικανοποιητικά, πρέπει να λαμβάνονται κατάλληλα μέτρα.

1. Τα μέλη του συστήματος πρέπει να υπόκεινται σε τακτικές επιθεωρήσεις. Πρέπει να υπάρχουν σαφείς και τεκμηριωμένες διαδικασίες για τις επιθεωρήσεις, π.χ. όσον αφορά τη συχνότητα, τη δειγματοληψία και τις εργαστηριακές δοκιμές και αναλύσεις παραμέτρων που σχετίζονται με το πεδίο εφαρμογής του συστήματος πιστοποίησης.

[2] Εξαίρεση πρέπει να γίνεται για εμπιστευτικές και/ή αποκλειστικές πληροφορίες οι οποίες πρέπει να σημειώνονται με σαφήνεια.

2. Η συχνότητα των επιθεωρήσεων πρέπει να λαμβάνει υπόψη τα αποτελέσματα προηγούμενων επιθεωρήσεων, τους κινδύνους που ενέχει το προϊόν ή η μέθοδος ή το σύστημα διαχείρισης, καθώς και την ύπαρξη εσωτερικών ελέγχων σε συλλογικές οργανώσεις παραγωγών που μπορούν να συμπληρώνουν τις επιθεωρήσεις που ασκούν τρίτοι. Ο επόπτης του συστήματος πρέπει να καθορίσει μια ελάχιστη συχνότητα επιθεώρησης για όλα τα μέλη του συστήματος.

3. Πρέπει να γίνεται συστηματική αξιολόγηση των αποτελεσμάτων των αξιολογήσεων.

4. Κατά κανόνα πρέπει να διενεργούνται αιφνιδιαστικές επιθεωρήσεις και επιθεωρήσεις με σύντομη (π.χ. 48ωρη) προειδοποίηση.

5. Οι επιθεωρήσεις και οι έλεγχοι πρέπει να βασίζονται σε ελεύθερης πρόσβασης κατευθυντήριες γραμμές, καταστάσεις ελέγχου και προγράμματα. Τα κριτήρια επιθεώρησης πρέπει να συνδέονται στενά με τις απαιτήσεις του συστήματος και τους αντίστοιχους ισχυρισμούς.

6. Πρέπει να υπάρχουν σαφείς και τεκμηριωμένες διαδικασίες για την αντιμετώπιση της έλλειψης συμμόρφωσης που να εφαρμόζονται αποτελεσματικά. Πρέπει να καθοριστούν κριτήρια αποκλεισμού (knock-out) με βάση τα οποία θα κρίνεται:

   — η μη έκδοση ή η ανάκληση πιστοποιητικού,

   — η ανάκληση της ιδιότητας του μέλους, ή

   — η αναφορά στον αρμόδιο επίσημο φορέα επιβολής.

   Τα κριτήρια αυτά πρέπει να περιλαμβάνουν τουλάχιστον την μη εκπλήρωση βασικών νομικών υποχρεώσεων στον τομέα που καλύπτει η πιστοποίηση. Περιπτώσεις μη συμμόρφωσης που έχουν αρνητικές συνέπειες για την προστασία της υγείας πρέπει να αναφέρονται στις αρμόδιες αρχές σύμφωνα με τα όσα ορίζει η νομοθεσία

7. Οι επιθεωρήσεις πρέπει να εστιάζονται στην ανάλυση επαληθεύσιμων κριτηρίων στα οποία στηρίζονται οι ισχυρισμοί των συστημάτων πιστοποίησης.

6.3. **Κόστος**

1. Οι διαχειριστές των συστημάτων πρέπει να δημοσιοποιούν τα τέλη συμμετοχής (εάν υπάρχουν) και να απαιτούν από τους φορείς πιστοποίησης που συμμετέχουν σε αυτά να δημοσιεύουν το κόστος που συνδέεται με την πιστοποίηση και την επιθεώρηση για τις διάφορες κατηγορίες συμμετεχόντων.

2. Οι δυνητικές αποκλίσεις στα τέλη συμμετοχής που χρεώνονται στους διάφορους φορείς που συμμετέχουν στο σύστημα πρέπει να είναι αιτιολογημένες και αναλογικές. Δεν πρέπει να χρησιμεύουν για την αποτροπή ορισμένων ομάδων δυνητικών συμμετεχόντων, π.χ. από άλλες χώρες, να συμμετάσχουν στο υπόψη σύστημα.

3. Οι τυχόν εξοικονομήσεις κόστους από την αμοιβαία αναγνώριση και την συγκριτική αξιολόγηση πρέπει να μετακυλίονται στους φορείς μετά από επιθεωρήσεις και ελέγχους.

6.4. **Προσόντα των ελεγκτών/επιθεωρητών**

Κατά κανόνα, οι ελεγκτές/επιθεωρητές πρέπει να είναι αμερόληπτοι, να πληρούν τις σχετικές προϋποθέσεις και να είναι ικανοί να εκτελέσουν τα σχετικά καθήκοντα.

Οι ελεγκτές που διεξάγουν τους ελέγχους πιστοποίησης πρέπει να έχουν τις σχετικές γνώσεις για τον συγκεκριμένο τομέα και να εργάζονται για φορείς πιστοποίησης διαπιστευμένους βάσει των σχετικών ευρωπαϊκών ή διεθνών προτύπων και οδηγών για συστήματα πιστοποίησης προϊόντων και για συστήματα πιστοποίησης συστημάτων διαχείρισης. Οι απαιτούμενες για τους ελεγκτές δεξιότητες πρέπει να περιγράφονται στις προδιαγραφές του συστήματος.

6.5. **Προβλέψεις για παραγωγούς μικρής κλίμακας**

Τα συστήματα πρέπει να περιλαμβάνουν ρυθμίσεις που να επιτρέπουν και να προωθούν τη συμμετοχή παραγωγών μικρής κλίμακας (ιδίως από αναπτυσσόμενες χώρες, εάν είναι σκόπιμο) στο σύστημα.

7. **ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ ΟΣΟΝ ΑΦΟΡΑ ΤΗΝ ΑΜΟΙΒΑΙΑ ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ ΚΑΙ ΤΑ ΟΡΙΑ ΑΝΑΦΟΡΑΣ /ΑΛΛΗΛΕΠΙΚΑΛΥΨΗ ΜΕ ΑΛΛΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ**

1. Σε περίπτωση που τα συστήματα εισέρχονται σε νέο τομέα και/ή επεκτείνουν το πεδίο εφαρμογής τους, πρέπει να αιτιολογείται η αναγκαιότητα της ύπαρξης του συστήματος. Εφόσον υπάρχει η δυνατότητα, οι διαχειριστές των συστημάτων πρέπει να αναφέρονται ρητά (π.χ. στον δικτυακό τους τόπο) σε άλλα συναφή συστήματα του ιδίου τομέα της οικονομίας, του ιδίου τομέα πολιτικής και της ιδίας γεωγραφικής περιοχής και να αναφέρουν τα σημεία σύγκλισης και συμφωνίας των διαφόρων προσεγγίσεων. Πρέπει να διερευνούν ενεργά τις δυνατότητες αμοιβαίας αναγνώρισης για ένα μέρος ή για το σύνολο των απαιτήσεων του συστήματός τους.

2. Σε τομείς στους οποίους έχει διαπιστωθεί μερική ή ολική αλληλεπικάλυψη απαιτήσεων μεταξύ συστημάτων, τα συστήματα πρέπει να περιλαμβάνουν την μερική ή ολική αναγνώριση ή αποδοχή επιθεωρήσεων και ελέγχων που έχουν ήδη διενεργηθεί από άλλα συστήματα (με σκοπό να μην γίνεται επανέλεγχος για τις ίδιες απαιτήσεις).

3. Εάν δεν μπορεί να επιτευχθεί αμοιβαία αναγνώριση, οι διαχειριστές των συστημάτων πρέπει να προωθήσουν τη διενέργεια συνδυασμένων ελέγχων βάσει συνδυασμένων καταστάσεων ελέγχου (π.χ. μία συνδυασμένη κατάσταση ελέγχου και ένας συνδυασμένος έλεγχος για δύο ή περισσότερα διαφορετικά συστήματα)

4. Οι διαχειριστές συστημάτων των οποίων οι απαιτήσεις αλληλεπικαλύπτονται πρέπει, στο μέτρο του δυνατού από πρακτική και νομική άποψη, να εναρμονίσουν επίσης τα ελεγκτικά τους πρωτόκολλα και τις απαιτήσεις τεκμηρίωσης που εφαρμόζουν.